

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความรู้และวิทยาการด้านบริหารธุรกิจได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมีผลให้การเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงจากการบรรยาย เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อห้องสมุด ต้องมีบทบาทมากขึ้นเนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย (Revill 1981: 105) จากงานวิจัยของ คัลเลย์และคนอื่น ๆ (Gulley and others 1977: 293-296) และงานวิจัยของ ลี และรีด (Lee and Read 1972: 403-497) ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจต่อห้องสมุด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งความรู้ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

ด้วยเหตุนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องคัดเลือก จัดหาจัดเตรียมทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่าง ๆ เข้าห้องสมุด เพื่อบริการช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการให้แก่อาจารย์และนักศึกษา (Lyle 1976: 9) ซึ่งในบรรดาทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ นั้น วารสารเป็นทรัพยากรห้องสมุดประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าประเภทอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากการวิจัยของพอพาวิช (Popavich 1978: 110-117) เกี่ยวกับการอ้างถึงสิ่งพิมพ์ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พบว่า วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการอ้างถึงมากเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้จากสถิติการยืมระหว่างห้องสมุดด้านธุรกิจ ก็พบว่า วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีการยืมระหว่างห้องสมุดมาก (Nicholson 1962: 490) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณค่าของวารสารที่เสนอข้อมูลได้รวดเร็วกว่าหนังสือ (Davidson 1978: 33) และบทความที่นำมาตีพิมพ์เผยแพร่เป็นเรื่องใหม่ทันต่อเหตุการณ์ของโลก ผู้อ่านจะได้รับแนวความคิดนานาทัศนะ มีรายงานผลการค้นคว้าและแนวคิดใหม่ที่ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน (รณจวน อินทรกำแหง และนวลจันทร์ รัตนการ 2524: 113-114) ด้วยเหตุนี้ ดูแรนและ กอร์ (Duran and Gore 1974: Vii) จึงมีความเห็นว่าไม่มีห้องสมุดแห่งใดจะดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์ถ้าขาดวารสาร

โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดด้านธุรกิจ ซึ่งต้องการบริการข่าวสารที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์
(Nicholson 1962: 499)

ปัจจุบันคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษา
ที่เข็ดสอนวิชาการด้านบริหารธุรกิจ โดยมีโครงสร้างทางการศึกษาแยกออกเป็น 6 สาขาวิชา
ดังนี้คือ การเงินและการธนาคาร การตลาด การบริหารบุคคล การบริหารอุตสาหกรรม การบัญชี
และการพาณิชย์ (ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, สำนักทะเบียนและประมวลผล 2530: พ.บ. 1)
โดยหลักสูตรการศึกษานั้น นักศึกษาจำเป็นต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากตำรา บทความ
เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ จากห้องสมุด (ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, คณะพาณิชย์ศาสตร์
และการบัญชี 2525: 51) ดังนั้น จึงมีการจัดตั้งห้องสมุดคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชีขึ้น
เพื่อบริการแก่อาจารย์และนักศึกษาในคณะ ฯ โดยมีนโยบายการจัดหาสิ่งพิมพ์ทุกประเภท รวมทั้ง
วารสาร ที่มีเนื้อหาวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะ ฯ ดังได้กล่าวมาแล้ว
ข้างต้นเป็นหลักซึ่งได้แก่วารสารธุรกิจนั่นเองสำหรับวารสารสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีเนื้อหา
สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะ ฯ ห้องสมุดได้จัดให้มีบริการเช่นกัน แต่ไม่ได้
บอกรับเป็นสมาชิก ทั้งหมดได้มาด้วยวิธีนันทนาการ ซึ่งการบริการจะแยกจากชั้นวารสารธุรกิจ
และจะจำหน่ายออกเมื่อสิ้นปีหรือออกวารสารนั้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าวารสารธุรกิจเป็นวารสาร
หลักที่ห้องสมุดคณะพาณิชย์ ฯ ให้บริการเท่านั้น (สมศรี กิระวิบูลกุล, สัมภาษณ์) แต่อย่างไรก็ตาม
การบริการวารสารธุรกิจของห้องสมุดก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพราะประสบปัญหาต่าง ๆ
ดังนี้

1. ด้านอัตราค่าบอกรับวารสาร วารสารสาขาวิชาบริการธุรกิจ ภาษาดังประเทศ
ปัจจุบันมีอัตราค่าบอกรับเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ดังผลการวิจัยของ วาร์มาร์ (Varma 1983:
61-66) เกี่ยวกับการเพิ่มอัตราค่าบอกรับของวารสารสาขาวิชาบริหารธุรกิจในระยะเวลา 7 ปี
นับแต่ปี ค.ศ. 1975 ถึง ค.ศ. 1981 พบว่า วารสารที่ดีพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา
มีราคาสูงขึ้นถึงร้อยละ 121.44 นอกจากนี้ภาวะเงินเฟ้อยังมีผลให้อัตราค่าบอกรับวารสาร
สูงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอร์น และ เลนซินี (Horn and Lenzini 1985: 84)
ที่พบว่า จากปี ค.ศ. 1984 ถึงปี ค.ศ. 1985 วารสารด้านธุรกิจมีราคาสูงขึ้นร้อยละ 14.3
จัดอยู่ในอันดับที่ 7 ในจำนวนวารสาร 24 สาขาวิชาที่มีราคาสูงขึ้น ซึ่งต่างจากปี ค.ศ. 1983

ที่พบว่า วารสารธุรกิจมีอัตราค่าบอกรับสูงขึ้นอยู่ในลำดับที่ 17 จากจำนวน 24 สาขาวิชา*

2. ค่านงบประมาณ งบประมาณที่ห้องสมุดได้รับเป็นค่าสมาชิกวารสารในแต่ละปีนั้น เป็นงบประมาณสำหรับจัดหาวารสารรายการเดิมที่ห้องสมุด เป็นสมาชิกบอกรับอยู่ทั้งนี้เนื่องจาก อัตราการเพิ่มของงบประมาณในแต่ละปี เป็นการเพิ่ม เนื่องจากราคาวารสารสูงขึ้น และมีอัตราการเพิ่มไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จากจำนวนงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีดังนี้ ปีพ.ศ. 2527 ได้รับจำนวน 145,361 บาท ปีพ.ศ. 2528 ได้รับ 159,457.32 บาท ปีพ.ศ. 2529 ได้รับ 162,463.25 บาท ฉะนั้นงบประมาณที่ได้รับจึงไม่เพียงพอสำหรับการบอกรับวารสารรายการใหม่ ถ้าห้องสมุดต้องการบอกรับวารสารรายการเพิ่มเติม จะต้องใช้งบประมาณค่านั่งสือทดแทน ดังเช่นปีพ.ศ. 2527 ใช้งบประมาณค่านั่งสือเป็นจำนวนเงิน 31,967 บาท ปีพ.ศ. 2528 เป็นจำนวนเงิน 24,826 บาท และปีพ.ศ. 2529 เป็นจำนวนเงิน 30,733 บาท ซึ่งถ้าห้องสมุดไม่ใช้งบประมาณค่านั่งสือทดแทน จะต้องยกเลิกการบอกรับวารสารรายการที่มีอยู่เดิม บางรายการไป เพื่อให้สามารถจัดหารายการใหม่ ๆ เข้าห้องสมุดได้

3. ด้านความต้องการของผู้ใช้ จากการวิจัยของ สมศรี กิรดิภูมิกุล (2529: 49-50, 54-55) ในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการบริการวารสาร พบว่า วารสารที่มีอยู่ยังไม่สนองต่อความต้องการของผู้ใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวารสารเกือบทั้งหมดที่ห้องสมุดจัดบริการอยู่เป็นวารสารที่อาจารย์แนะนำและคัด เลือกลงตามหลักสูตรการเรียนการสอนมาหลายปีแล้ว ในขณะที่ปัจจุบันวารสารในแนวธุรกิจ การตลาด มีการขยายตัวมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการวิจัยของ ระวีวรรณ ประกอบผล (2528: 72) เกี่ยวกับวิวัฒนาการของวารสารไทย ในช่วงรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน พบว่า ในประเทศไทยมีการผลิตวารสารเฉพาะกลุ่มบุคคลเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะวารสารในแนวธุรกิจ การตลาด เพราะวารสารประเภทนี้ให้ข้อมูลทั้งข่าวธุรกิจ เศรษฐกิจ มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเจาะลึก สอดคล้องกับการขยายตัวของธุรกิจการค้าในสมัยปัจจุบัน

* สาขาวิชาทั้ง 24 สาขา ได้แก่ เคมีและฟิสิกส์ การแพทย์ คณิตศาสตร์ สัตววิทยา วิศวกรรม จิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ การศึกษา กฎหมาย ศิลปอุตสาหกรรม แรงงานสัมพันธ์ รัฐศาสตร์ ศิลปกรรม เกษตรกรรม ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา วรรณคดีและภาษา วารสารเด็ก.

4. ด้านอาคารสถานที่ ปัจจุบันห้องสมุด เก็บวารสารฉบับปัจจุบันและฉบับ เย็บ เล่มไว้บริการในห้องสมุด และเก็บวารสารฉบับล่วงเวลาไว้อีกห้องหนึ่งแยกจากห้องบริการ เพราะประสบปัญหาด้านสถานที่คับแคบทำให้มีผลกระทบต่อค่าบริการ คือ ขาดความสะดวก เสียเวลาในการค้นหา นอกจากนี้วารสารฉบับเย็บเล่มมีจำนวนมากขึ้นในแต่ละปี จึงขอมส่งผลให้ห้องสมุดต้องวางแผนดำเนินงานด้านวารสาร เย็บ เล่ม เพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นคว้าได้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยประสงค์จะสำรวจความสนใจในการใช้วารสารธุรกิจของอาจารย์และนักศึกษา คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนำผลจากการสำรวจมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การจัดหา และจัดบริการด้านวารสารของห้องสมุด ให้สอดคล้องกับสภาพและความสนใจของผู้ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้วารสารด้านบริหารธุรกิจในห้องสมุด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. เพื่อศึกษาการใช้วารสารด้านบริหารธุรกิจ ในห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านสาขาวิชาของวารสาร อายุ ปริมาณการใช้วารสาร
3. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้วารสาร ตลอดจนปัญหา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อบริการวารสาร ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนวเหตุผล

วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอข้อมูลได้รวดเร็ว ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ให้แนวคิดใหม่ที่ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน จึงเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่ต้องการข้อสนเทศที่ทันสมัยห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จึงจัดหาวารสารด้านบริหารธุรกิจเพื่อบริการแก่ผู้ใช้ แต่ในขณะที่เกี่ยวกับการบริการวารสารนั้นยังมีปัญหา และทำให้ผู้รับบริการไม่ได้รับประโยชน์เต็มที่ จึงจำเป็นต้องมีแนวทาง

แก้ไขปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริการวารสารของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะการใช้วารสารธุรกิจที่ห้องสมุดบอกรับเท่านั้น ไม่รวมวารสารสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีใช้วารสารธุรกิจทั้งนี้เนื่องจากนโยบายในการบริการวารสารของห้องสมุด เน้นหนักเฉพาะวารสารธุรกิจที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการเรียนการสอนของคณะ ฯ เท่านั้น (สมศรี กิรติวุฒิกุล 2529: 16,30)

วารสารธุรกิจที่จะศึกษา เป็นวารสารภาษาไทยที่ห้องสมุดบอกรับจำนวน 42 รายการวารสารภาษาต่างประเทศจำนวน 61 รายการ โดยจำกัดขอบเขตสาขาวิชาบริหารธุรกิจตามหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน 6 สาขาวิชา คือ การเงินและการธนาคาร การตลาด การบริหารบุคคล การบริหารอุตสาหกรรม การบัญชี และการพาณิชย์ วารสารธุรกิจรายการใดที่ไม่สามารถจัดเข้าไว้ใน 6 สาขาวิชาดังกล่าวได้ จะจัดไว้ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจทั่วไป สำหรับวารสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ศาสตร์ ซึ่งมีการเรียนการสอนอยู่ในสาขาวิชาการบัญชีนั้น ได้แยกออกมาไว้ในสาขาวิชาอื่น ๆ เนื่องจากมีเนื้อหาเน้นหนักในด้านคอมพิวเตอร์ศาสตร์โดยตรง

ขนาดตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่จะศึกษาในครั้งนี้ คือ อาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง จำนวนตัวอย่างประชากรประกอบด้วย

1. อาจารย์ประจำ จำนวน 77 คน ซึ่งเคยอาจารย์ในปีการศึกษา 2531

โดยทั้งนี้ ไม่รวมอาจารย์ที่ลาไปศึกษาต่อ และอาจารย์พิเศษ จำนวนอาจารย์แต่ละสาขาวิชา มีดังนี้

ตาราง ก จำนวนอาจารย์ที่แจกแบบสอบถาม

สาขาที่สังกัด	จำนวน
การเงินและการธนาคาร	15
การตลาด	12
การบริหารบุคคล	11
การบัญชี	21
การบริหารอุตสาหกรรม	14
การพาณิชย์นาวี	4
จำนวนรวม	77

2. นักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ฐานะชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป และนักศึกษาระดับปริญญาโท ในปีการศึกษา 2531 โดยจะใช้ตัวอย่างประชากรตามการกำหนดขนาดตัวอย่างประชากรของ เซอร์เบิร์ด อาร์กิน และ เรย์มอนด์ อาร์ คอตตอน (Herbert Arkin และ Raymond R. Cotton) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ขึ้นไม่สูงกว่า 30 เปอร์เซนต์ หรือไม่ต่ำกว่า 70 เปอร์เซนต์ ขนาดของตัวอย่างสำหรับความแม่นยำเท่ากับ ± 5 เปอร์เซนต์ โดยจะสุ่มประชากรแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นสุ่มตามสัดส่วนตามระดับการศึกษาอีกครั้ง ดังนี้

ตาราง ข จำนวนนักศึกษาที่แจกแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
ปริญญาตรี	1,309	182
ปริญญาโท	776	109
จำนวนรวม	2,085	291

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้ และคำถามที่ตอบได้อย่างเสรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สังกัด ระดับการศึกษา ปริมาณการใช้ สาเหตุการใช้ วิธีการลักษณะการใช้ ความต้องการในการใช้ ตลอดจนปัญหา และข้อเสนอแนะในการใช้
3. ทดสอบแบบสอบถาม โดยนำไปทดสอบกับอาจารย์พิเศษ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน นักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งกำลังจะจบการศึกษาในภาคต้นปีการศึกษา 2530 จำนวน 20 คน ซึ่งแยกเป็นนักศึกษาปริญญาโท 5 คน นักศึกษาปริญญาตรี 15 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
4. แจกแบบสอบถาม แก่อาจารย์ประจำและนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการทางสถิติหาความถี่ ค่าร้อยละ มีชดิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งนี้จะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (Spss-Statistical Package for the Social Sciences)
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้วารสารด้านบริหารธุรกิจ ในห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ทราบถึงการใช้วารสารด้านบริหารธุรกิจ ในห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในด้านสาขาวิชาของวารสาร อายุ ปริมาณการใช้วารสาร

3. ทราบความต้องการในการใช้วารสาร ตลอดจนปัญหา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อการบริการวารสารด้านธุรกิจ ของอาจารย์และนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำ และจัดบริการ ด้านวารสารธุรกิจ ของห้องสมุด ให้สอดคล้องกับสภาพและความสนใจของผู้ใช้

คำอธิบายศัพท์

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้วารสาร หมายถึง สาเหตุหรือสภาพที่มีผลต่อการใช้วารสาร เช่น สาขาวิชาที่สังกัดของอาจารย์ การสอนหรือการทำวิจัยของอาจารย์ ระดับการศึกษา ของกลุ่มนักศึกษา อันได้แก่ ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท การกำหนดให้อ่านของผู้สอน การทำ รายงานประกอบการเรียน เป็นต้น

วารสารธุรกิจ หมายถึง วารสารที่มีเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร การตลาด การบริหารบุคคล การบริหารอุตสาหกรรม การบัญชี และการพาณิชย์ ซึ่งเป็น เนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่จะกล่าวนี้ จะแยกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารโดยทั่วไป และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารธุรกิจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารโดยทั่วไป

1. งานวิจัยในประเทศไทย

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารที่ไม่ใช่วารสาร สาขาบริหารธุรกิจ พบว่ามีทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารโดยตรงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงวารสารด้วย ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะการใช้วารสาร โดยตรงเท่านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้วารสารที่ปรากฏ ได้แก่ เรื่องการใช้วารสารวิชาการ นักศึกษาวิทยาลัยครูกำแพงเพชร (เดือนใจ เกียวซี 2525) การใช้วารสารในห้องสมุดกลาง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย, สำนักหอสมุด 2525) การใช้วารสารภาษาต่างประเทศในห้องสมุดกลาง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (รุ่งทิพย์ ท่อโนทยาน 2526) การใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ 2527) ความสำเร็จและความล้มเหลว ในการค้นวารสารในห้องสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สุนันท์ งานโคกกรวด 2528) การใช้วารสารสาขาการพยาบาลในมหาวิทยาลัยขอนแก่น (นฤมล กิจไพศาลรัตน และ สุวรรณมา ทองสีสุขใส 2529) จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถ สรุปผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. วิธีการค้นหาวารสาร

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2525) พบว่า ผู้ใช้วารสาร ทราบวิธีใช้วารสารโดยคำแนะนำของเพื่อน เป็นอันดับหนึ่ง รองไปใช้โดยคู่มือชี้รายชื่อวารสาร คำแนะนำของอาจารย์ คำแนะนำของบรรณารักษ์ และอ่านจากคู่มือการใช้ห้องสมุด ผู้ใช้วารสาร ค้นหาวารสารโดยวิธีใช้บัตรบรรณวารสารมากที่สุด รองลงมาคือค้นเองตามชั้นวารสาร ใช้ตาม คำแนะนำของบรรณารักษ์ จากคำแนะนำของเพื่อนและอาจารย์ และเดินหาเองตามโต๊ะอ่าน วารสาร ส่วนสุนันท์ งานโคกกรวด (2528) พบว่าใช้วารสารที่เคยใช้เป็นประจำมากที่สุดก่อน รองลงไปตามลำดับคือ ใช้คู่มือช่วยค้นวารสาร ใช้ตามคำแนะนำของผู้อื่น สำหรับคู่มือช่วยค้น วารสารนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ใช้บัตรบรรณวารสาร เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2525) รองลงไปตามลำดับได้แก่ บรรณวารสาร รวบรวมรายชื่อ วารสาร รายชื่อบทความ สารบัญวารสาร บรรณานุกรมวารสารและสาระสังเขป เมื่อจำแนก ตามคณะที่สังกัดของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ใช้สารบัญวารสารมากรองลงไปจากบัตรบรรณวารสาร

2. วัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร

สุนันท์ งานโคกกรวด (2528) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีอ่าน วารสารตามความสนใจเพื่อความบันเทิงมากที่สุด รองลงไปอ่านเพื่อติดตามข่าวสารหรือเพิ่มพูน

ความรู้ ในขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาโท อ่านวารสารเพื่อทำรายงานประกอบการเรียนมากที่สุด รองลงไปอ่านวารสารเพื่อติดตามข่าวสารหรือเพิ่มพูนความรู้ สำหรับงานวิจัยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2525) นั้น พบว่า ผู้ใช้วารสารอ่านวารสารภาษาไทยเพื่อความบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปเพื่อประกอบการศึกษา เพื่อกิจการส่วนตัว และเพื่อปฏิบัติหน้าที่ การงาน ตามลำดับ ในขณะที่ใช้วารสารภาษาต่างประเทศเพื่อประกอบการศึกษา เพื่อความบันเทิง และเพื่อปฏิบัติหน้าที่การงาน ตามลำดับ

3. อายุของวารสารที่ใช้

จากผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ท่อโนทยาน (2526) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ (2527) คือ พบว่า อายุของวารสารที่มีการใช้มากที่สุด เป็นวารสารที่มีอายุระหว่าง 0-5 ปี ส่วน นฤมล กิจไพศาลรัตน และ สุวรรณาทองสีสุขไส (2529) นั้น พบว่า วารสารที่มีการใช้มากที่สุดเป็นวารสารฉบับปัจจุบันมากกว่าฉบับย้อนหลัง สำหรับฉบับย้อนหลังที่ต้องการใช้มากเป็นวารสารที่พิมพ์ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี และผู้ใช้จะใช้บริการวารสารฉบับปลีกมากกว่าฉบับเย็บเล่ม ซึ่งตรงข้ามกับงานวิจัยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2525) ที่พบว่า ผู้ใช้ส่วนมากใช้วารสารฉบับย้อนหลังมากกว่าฉบับปัจจุบัน มีเพียงร้อยละ 48.03 ที่ต้องการใช้บริการวารสารในรูปแบบไมโครฟิล์ม

4. ปัญหาในการใช้วารสาร

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2525) พบว่า ผู้ใช้วารสารประสบปัญหาห้องสมุดไม่มีวารสารฉบับที่ต้องการมากที่สุด รองลงไปตามลำดับ ได้แก่ วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า บทความถูกฉีก วารสารเรียงผิด การใช้วารสารฉบับเก่าไม่สะดวก สำหรับผลงานวิจัยของ สุพันธ์ งานโคกกรวด (2528) นั้น พบว่า ปัญหาการใช้วารสารเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ สาเหตุจากการจัดหา คือ ยังไม่ได้รับวารสารเมื่อถึงกำหนด และไม่ได้จัดหาวารสาร สาเหตุจากการใช้คือ มีผู้อื่นกำลังอ่านอยู่และเป็นรายการที่มีการยืมออกไป สาเหตุจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คือ ลงทะเบียนวารสารผิดพลาดและไม่ชัดเจน สาเหตุจากความผิดพลาดของผู้ใช้คือ ไม่เข้าใจวิธีการจัดเก็บวารสาร และข้อมูลบรรณานุกรมผิดพลาด สาเหตุอื่น ๆ คือ วารสารหายและเล็กรับวารสาร เมื่อสรุปสาเหตุของความล้มเหลวในการค้นวารสารภาษาไทย พบปัญหาในการใช้เรียงตามลำดับ คือ ผู้ใช้คนอื่นกำลังอ่านอยู่ ไม่เข้าใจ

วิธีการจัดเก็บ ห้องสมุดยังไม่ได้รับวารสารเมื่อถึงกำหนดออก มีผู้อื่นยืมไป และห้องสมุดไม่ได้จัดหา สำหรับการใช้วารสารภาษาต่างประเทศนั้น ประสบปัญหาเรียงตามลำดับ ได้แก่ ห้องสมุดไม่ได้จัดหา มีผู้ใช้คนอื่นกำลังอ่านอยู่ เคยมีวารสารแต่เลิกรับแล้ว และห้องสมุดยังไม่ได้รับเมื่อกำหนดออกแล้ว

5. ความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาของวารสารกับสาขาวิชาของนักศึกษา

จากผลงานวิจัย พบว่า วารสารที่นักศึกษาอ่านส่วนใหญ่จะแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาของนักศึกษา ดังผลงานวิจัยของ นภา สัจจะพิทักษ์จิตต์ (2527) พบว่า วารสารที่นิสิตอ่านมากที่สุด คือ วารสารสาขาวิชาเกษตร ขณะที่ นฤมล ชินะกุลวัฒนา (2527) พบว่า นักศึกษาดังสาขาวิชาเลือกใช้วารสาร สาระสังเขป และบรรณนิวารสารรายการต่าง ๆ ในการค้นหาข้อสนเทศแตกต่างกันตามสาขาวิชาของนักศึกษา

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้วารสาร พบว่า เป็นการศึกษากการใช้วารสารในห้องสมุดหลายประเภท หลายสาขาวิชา ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะที่มีผลการวิจัยอันจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ ซึ่งได้แก่เรื่อง A Study of the Usage and Retention of Technical Periodicals (Strain 1966) Pattern of Use of Periodical Literature (Peterson 1969) A Periodical Use Study at Children's Hospital of Michigan (Smith 1970) A Method for Estimating The In-House Use of the Periodical Collection in the University of Minnesota Bio-Medical Library (Tibbetts 1974) Periodical Usage in an Education Psychology Library (Perk 1977) Retention Periods for Journals in a Small Academic Library (Schloman 1979) The Use of Periodical Literature in a Norwegian Dental Library (Riordan and Gjerdet 1981) Periodicals Use of Small College Library (Gordon 1982)

งานวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วิธีการค้นหาวารสาร

จากผลการวิจัยของ ปีเตอร์สัน (Peterson 1969) พบว่า ไม่มีความแตกต่างในวิธีการค้นหาวารสารระหว่างนักศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่มีบรรณานุกรม และกลุ่มที่มีบรรณานุกรมพร้อมแล้ว กล่าวคือ ส่วนใหญ่ใช้ดัชนีวารสารเป็นอันดับแรก รองไปตามลำดับใช้วารสารสาระสังเขป ใช้ดัชนีและสาระสังเขป การใช้ดัชนีวารสาร พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ดัชนีเรื่อง (Subject Index) ถ้าไม่ได้ใช้ดัชนีเรื่อง จะค้นตามดัชนีผู้พิมพ์วารสาร ดัชนีระยะเวลาของวารสาร ดัชนีประเทศผู้ผลิตวารสาร และดัชนีภาษาวารสาร

2. วัตถุประสงค์ในการใช้วารสาร

ปีเตอร์สัน (Peterson 1969) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านวารสารเพื่อทำการวิจัย รองลงไปตามลำดับคือ อ่านวารสารเพราะสนใจอ่านวิชาการทั่วไป มีเพียงส่วนน้อยที่อ่านวารสารเพราะความสนใจอ่าน และเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยด้วย

3. อายุของวารสาร

ผลการวิจัยของ เปร็ค (Perk 1977) สเตรน (Strain 1966) สมิธ (Smith 1970) และ ทิบเบตส์ (Tibbetts 1974) มีความสอดคล้องกัน คือ อายุของวารสารที่มีการใช้มากอยู่ระหว่าง 5 ปีแรก รองลงไป สเตรน (Strain 1966) พบว่า เป็นวารสารที่มีอายุ 6-10 ปี ขณะที่ สมิธ (Smith 1970) พบว่า เป็นวารสารที่มีอายุ 6-15 ปี สำหรับวารสารอายุ 15 ปีนั้น มีการใช้น้อยที่สุด ผลการวิจัยที่แตกต่างไปคือ งานวิจัยของ ริออร์แดน (Riordan 1981) ซึ่งพบว่า วารสารที่มีอายุ 5-8 ปี มีการใช้มาก ขณะที่ สโคลแมน (Schloman 1979) พบว่า เป็นวารสารที่มีอายุ 6 ปี สำหรับ กอร์ดอน (Gordon 1982) พบว่า วารสารที่มีการใช้มากเป็นวารสารฉบับย้อนหลัง ไม่ระบุอายุของวารสารที่มีการใช้

4. ปัญหาในการใช้วารสาร

ปีเตอร์สัน (Peterson 1969) พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ห้องสมุดไม่มีวารสารฉบับที่ต้องการ หรือวารสารหาย รองลงไปคือ เป็นวารสารที่มีอยู่ในห้องสมุดอื่น และเป็นวารสารที่มี เนื้อหาไม่ตรงกับที่ต้องการ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวารสารธุรกิจ

1. งานวิจัยในประเทศไทย

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วารสารธุรกิจไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการวิจัยไว้ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านวารสารธุรกิจและสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการปรับปรุงการจัดทำวารสารและแนวทางการตลาด ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวได้แก่ ใครคือ ผู้อ่านการเงิน ธนาคาร ? ผู้อ่านการเงินธนาคารอ่านอะไรประจำ (พีระ จิรโสภณ 2528) วิถีชีวิตทัศนคติและแบบแผนการบริโภคของพนักงานสตรีบริษัทเอกชน (วรภัทร ไตชนะเกษม 2529) ใครคือผู้อ่านการเงินธนาคาร (พีระ จิรโสภณ 2529)

จากผลงานดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้อ่าน

จากผลการวิจัยของ พีระ จิรโสภณ (2528, 2529) ทั้ง 2 ครั้ง พบว่าผู้อ่านวารสารการเงินธนาคารมีอายุอยู่ระหว่าง 20 ถึง 29 ปี มากที่สุด รองลงไปตามลำดับคือ อายุ 30 ถึง 39 ปี อายุ 40 ถึง 49 ปี และอายุสูงกว่า 50 ปี มีน้อยที่สุด ในด้านการศึกษาของผู้อ่านนั้น พบว่าเป็นผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ในด้านสถานภาพของผู้อ่านวารสารจากการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง พบว่า แตกต่างกันคือ ในปี พ.ศ. 2528 ผู้อ่านมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทมากที่สุด รองลงไปตามลำดับคือ นักศึกษา ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับล่าง เจ้าของกิจการ ผู้บริหารระดับสูง และอาจารย์ แต่ในปี พ.ศ. 2529 พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นระดับผู้บริหาร รองลงไปตามลำดับคือ พนักงานบริษัท นักศึกษา และอาจารย์ ในกลุ่มผู้อ่านทั้งหมด พบว่าส่วนใหญ่ทำงานในธนาคารและสถาบันการเงินมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาวารสารมีความสัมพันธ์กับสถานภาพด้านอาชีพของผู้อ่าน

2. วารสารธุรกิจที่อ่าน

ผลการวิจัยของ พีระ จิรโสภณ ในปี พ.ศ. 2528 มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยในปี พ.ศ. 2529 คือ วารสารธุรกิจที่อ่านเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ การเงินธนาคาร

วารสารธุรกิจรายการอื่นที่อ่านรองไปตามลำดับจากการวิจัยในปี พ.ศ. 2528 ได้แก่ คอกเบีย คู่แข่ง คลังสมอง ผู้จัดการ ผู้นำธุรกิจ ธุรกิจการเงิน คนโฆษณา ไมเคอร์นออฟฟิศ และมีเดีย ในปี พ.ศ. 2529 พบว่า ได้แก่ คู่แข่ง คอกเบีย ผู้จัดการ คลังสมอง ไมเคอร์นออฟฟิศ ผู้นำธุรกิจ มีเดีย คนโฆษณา และสไตล์ จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้จะมีความแตกต่างในด้านลำดับที่อ่าน แต่รายชื่อวารสารที่อ่านไม่แตกต่างกัน ซึ่งรายการที่อ่านดังกล่าวนี้ พบว่า ไม่แตกต่างจากการวิจัยของวรภัทร ไตชนะเกษม ที่พบว่า สตรีที่ทำงานบริษัทเอกชน อ่านวารสารการเงินธนาคาร คอกเบีย คลังสมอง และคู่แข่ง

3. สาเหตุของการอ่านวารสาร

จากการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง ของ พีระ จิระโสภณ (2528, 2529) พบว่า มีสาเหตุของการอ่านวารสารการเงินธนาคารเรียงตามลำดับ คือ เพื่อหาความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจการเงินธนาคาร และธุรกิจต่าง ๆ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวในวงการการเงินธนาคารให้ทันสมัย ต่อเหตุการณ์ ส่วนสาเหตุอื่น ๆ จากการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง มีความแตกต่างในลำดับที่ คือ ในปี พ.ศ. 2528 สาเหตุคือ เพื่อนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพตัดสินใจในทางธุรกิจ อ่านเพื่อนำไปใช้ประกอบการศึกษาและอ้างอิงเพราะได้ข้อมูลใหม่และถูกต้อง อ่านเพราะชอบสไตล์การเขียนที่อ่านง่าย ชัดเจน และอ่านเพราะชอบการวิเคราะห์ลึกซึ้ง ในปี พ.ศ. 2529 สาเหตุรองลงไปตามลำดับคือ อ่านเพราะมีข้อมูลความรู้แปลก ๆ ใหม่ อ่านเพื่อนำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในวารสารไปใช้ในการตัดสินใจในด้านธุรกิจ อ่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลทำรายงานประกอบการเรียน และอ่านเพราะชอบสไตล์การเขียน

4. การนำข้อมูลจากวารสารไปใช้ประโยชน์และการได้รับวารสาร

จากการวิจัยของ พีระ จิระโสภณ ในปี พ.ศ. 2529 พบว่า ผู้อ่านวารสารการเงินธนาคารนำข้อมูลไปใช้อ้างอิงในรายงานหรือการประชุม มากที่สุด รองลงป็นำไปใช้อ้างอิงในการเรียนการสอนนำไปตัดสินใจในการลงทุนหรือขยายธุรกิจและนำไปใช้อ้างอิงในการเสนอโครงการต่าง ๆ และพบว่า ผู้อ่านวารสารส่วนใหญ่ ชี้อ่านวารสารอ่านเอง รองลงไปเป็นสมาชิกขอกรับวารสาร อ่านจากที่ทำงาน และมีคนนำมาให้อ่านหรือยืมคนอื่นอ่าน

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับวารสารธุรกิจ พบว่า มี 2 แนว คือ (1) เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านวารสารธุรกิจ (2) เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้วารสารธุรกิจ ซึ่งจะขอกล่าวดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านวารสารธุรกิจ

งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านวารสารธุรกิจในต่างประเทศ เท่าที่ปรากฏมี 3 เรื่อง ได้แก่ Reading Habits of Business Executives (Bursk 1949) New Dimensions in Top Executives Reading (Bursk 1957) Reading Habits of Executives (Heiland 1961) ทั้ง 3 เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่คล้าย ๆ กัน คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหารธุรกิจอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทใดบ้าง แต่ก็มีรายละเอียดที่ต่างกันไปบ้าง คือ เบิร์สค (Bursk) ศึกษาถึงลักษณะการอ่านของผู้บริหารแยกตามขนาดของบริษัทและตำแหน่งหน้าที่ วัตถุประสงค์ในการใช้สิ่งพิมพ์แต่ละประเภท ทศนคติต่อสิ่งพิมพ์ที่อ่านซึ่งรวมถึงวารสารด้วย สำหรับไฮแลนเดอร์ (Heiland) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับล่างอ่านวารสารอะไร และ นอกเหนือจากวารสารอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทใดอีกบ้าง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ลักษณะการอ่านวารสาร

งานวิจัยของเบิร์สค (Bursk) ในปี ค.ศ. 1949 พบว่า วารสารที่ผู้บริหารธุรกิจนิยมอ่านที่บ้านนั้น เป็นวารสารที่ไม่ได้มีสาระที่นำมาใช้โดยตรงต่อปัญหาการทำงานที่เกิดขึ้นทันทีทันใด เวลาที่ใช้ในการอ่านวารสารโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 2 ชั่วโมงต่อวารสาร 1 รายการ ร้อยละ 39 อ่านวารสารทั้งฉบับ ร้อยละ 93 เก็บวารสารไว้ใช้อ้างอิงในอนาคต งานวิจัยของเบิร์สค (Bursk) ในปี ค.ศ. 1957 พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุมาก จะอ่านน้อยกว่าผู้บริหารวัยหนุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารวัยหนุ่มจะใช้หลักวิชาการเข้าไปบริหารงานมากกว่า และหาความรู้เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้บริหารระดับสูงต่อไป ในขณะที่ผู้บริหารที่มีอายุมาก ๆ จะใช้ประสบการณ์มากกว่าความรู้ แต่เมื่อเปรียบเทียบตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบแล้วผู้บริหารระดับสูงสุดจะอ่านมากกว่าผู้บริหารระดับกลาง โดยต้องการอ่านวารสารที่มีเนื้อหาทั่วไป

หรือให้ความคิดริเริ่ม และพบว่าผู้บริหารบริษัทขนาดใหญ่จะอ่านวารสารมากกว่าผู้บริหารบริษัทขนาดเล็ก

2. ปัญหาในการอ่านวารสาร

งานวิจัยของ เบิร์สค (Bursk 1949, 1957) ทั้ง 2 ครั้ง พบว่ามีปัญหาในการอ่านวารสารไม่แตกต่างกัน คือ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะอ่านวารสารทุกฉบับที่สนใจ เนื่องจากภาระการทำงานหนักมาก ปัญหานอกจากนั้นคือ วารสารมีเนื้อหาไม่เพียงพอแก่ความต้องการอ่าน หรือมีเนื้อหาที่ไม่สามารถเอาไปใช้กับการดำเนินงานได้ หรือมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับวารสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

3. วัตถุประสงค์ในการอ่านวารสาร

จากผลการวิจัยของ เบิร์สค (Bursk 1949, 1957) ทั้ง 2 ครั้ง พบว่ามีความสอดคล้องกันในด้านวัตถุประสงค์การอ่านวารสาร คือ

(ก) อ่านเพื่อศึกษาสภาวะธุรกิจทั่วไป วารสารที่อ่านได้แก่ Business Week, Forbes, Magazine of wall Street Journal, U.S. News, Fortune, Nation's Business, Dun's Review and Modern Industry, Newsweek, Time

(ข) อ่านเพื่อใช้วางแผนนโยบายธุรกิจระยะยาว วารสารที่อ่านได้แก่ Business Week, Forbes, Magazine of Wall Street Journal, U.S. News, Fortune, Harvard Business Review, Nation's Business, Dun's Review and Modern Industry, Newsweek, Time

(ค) อ่านเพื่อนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานประจำวัน วารสารที่อ่านได้แก่ Business Week, Forbes, Magazine of Wall Street Journal, U.S. News, Newsweek, Time

(ง) อ่านเพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการบริหาร วารสารที่อ่านได้แก่ Fortune, Harvard Business Review, Dun's Review and Modern Industry

(จ) อ่านเพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเทคนิคใหม่ ๆ วารสารที่อ่านได้แก่ Fortune, Harvard Business Review, Dun's Review and Modern Industry

(ฉ) อ่านเพื่อประโยชน์ในการแข่งขันทางการค้า วารสารที่อ่านได้แก่ Business Week, Forbes, Fortune, Dun's Review and Modern Industry, Newsweek, Time, Magazine of Wall Street Journal

จากวัตถุประสงค์ในการอ่านวารสารแต่ละรายการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า มีวารสารหลายรายการที่สามารถสนองตอบวัตถุประสงค์ในการอ่านได้หลายประการ ฉะนั้น เบิร์สค (Bursk 1949, 1957) จึงสรุปว่าวารสารธุรกิจที่มีประโยชน์ มีการอ่านมาก ในกลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ Business Week, Harvard Business Review, Fortune, U.S. News, Time, Dun's Review and Modern Industry, Nation's Business, Newsweek ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฮแลนด์เนอร์ (Hielander 1961) ที่พบว่าวารสารที่นักบริหารระดับสูงนิยมอ่านตามลำดับ คือ Business Week, Time, Newsweek, Fortune, Harvard Business Review และ Dun's Review and Modern Industry ในขณะที่ผู้บริหารระดับกลางนิยมอ่านวารสาร Newsweek, Time, Business Week, Fortune, Harvard Business Review, Dun's Review and Modern Industry ตามลำดับ ส่วนผู้บริหารระดับล่างนิยมอ่านวารสารตามลำดับดังนี้ คือ Fortune, Times, Newsweek Business Week, Harvard Business Review และ Dun's Review and Modern Industry

งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้วารสารธุรกิจ

งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้วารสารธุรกิจที่พบในต่างประเทศ ได้แก่ งานวิจัยของ พอพาวิช (Popavich 1978: 110-117) และงานวิจัยของ ฟุตัส และ ไวเคอร์ (Futas and Vidor 1986: 35-39) งานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาใช้สิ่งพิมพ์ประเภทใดบ้าง ไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะการใช้วารสารเท่านั้น วัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้ง 2 เรื่อง มีรายละเอียดที่แตกต่างกันคือ งานวิจัยของ พอพาวิช (Popavich 1978) นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการอ้างอิงถึงในวิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิตสาขาบริหาร

ธุรกิจ จำนวน 31 เล่ม เพื่อเปรียบเทียบรายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงกับวารสารที่มีใน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยประจำรัฐนิวยอร์ก แห่งเมืองบัฟฟาโล ขอบเขตเนื้อหาวิชาของหนังสือและ วารสารที่ได้รับการอ้างอิง อายุของวารสาร ภาษา และประเภทของสำนักพิมพ์ที่ได้รับการอ้างอิง มากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของฟูตัสและไวเคอร์ (Futas and Vidor 1986) ที่มี วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า อดีตนักศึกษาปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจ เมื่อสมัยเป็นนักศึกษานั้น ใช้สิ่งพิมพ์อะไร ใช้ที่ไหน รวมถึงประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในสมัยเป็นนักศึกษา เปรียบเทียบกับ สิ่งพิมพ์ที่ใช้เมื่อออกมาประกอบวิชาชีพแล้ว

จากวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน ทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่างกัน คือ งานวิจัยของ พอปาวิช (Popavich 1978) ใช้วิธีการวิเคราะห์การอ้างอิงสิ่งพิมพ์ ขณะที่ ฟูตัสและไวเคอร์ (Futas and Vidor 1986) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยสอบถามไปยังอดีต นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร MBA และ EMBA ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เอเมอร์รี่ (Emory University Business School) ที่เคยเป็นนักศึกษาในปี ค.ศ.1977 และ ปี ค.ศ. 1983

จากการวิจัยดังกล่าวสรุปผลได้ดังนี้

งานวิจัยของ พอปาวิช (Popavich 1978) พบว่า วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่ได้รับการ อ้างอิงมากที่สุด คือ ร้อยละ 49.10 อายุของวารสารที่ได้รับการอ้างอิงอยู่ในระยะเวลา 5 ปี วารสารที่จัดพิมพ์โดยสมาคมต่าง ๆ ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดถึงร้อยละ 52.10 รองลงไป เป็นวารสารที่จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย เท่ากับร้อยละ 31.60 และเมื่อเปรียบเทียบ รายชื่อวารสารที่ได้รับการอ้างอิงกับรายชื่อวารสารที่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัยประจำรัฐนิวยอร์ก แห่งเมืองบัฟฟาโล พบว่าจากจำนวนการอ้างอิงสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร 1,377 รายการ เป็น วารสารที่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัยถึง 1,319 รายการ หรือเท่ากับร้อยละ 95.80

สำหรับผลการวิจัยของ ฟูตัสและไวเคอร์ (Futas and Vidor 1986) นั้น แยกเป็น 2 ประเด็นได้คือ (1) การใช้วารสารธุรกิจเมื่อสมัยเป็นนักศึกษา (2) การใช้วารสาร ธุรกิจเมื่อออกมาประกอบวิชาชีพแล้ว

1) การใช้วารสารธุรกิจเมื่อสมัยเป็นนักศึกษา พบว่า นักศึกษาหลักสูตร MBA (Management of Business Administration) ใช้สิ่งพิมพ์ประเภทวารสารมากที่สุด

และมากกว่าหลักสูตร EMBA (Executive Management of Business Administration) ซึ่งมักนิยมใช้สิ่งพิมพ์ประเภทตำรามากกว่าวารสาร ทั้งนี้เป็นเพราะ ประการแรก นักศึกษาหลักสูตร EMBA นั้น ศึกษาภาคค่ำ ทำให้ไม่สะดวกในการใช้วารสารซึ่งมีระเบียบห้ามยืมออกนอกห้องสมุด ประการที่สอง การถ่ายเอกสารจากวารสารมีปัญหาด้านพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ทำให้ไม่สะดวก เหมือนกับการยืมหนังสือทั้งเล่มออกจากห้องสมุด ดังนั้น ฟุตัสและไวเดอร์ (Futas and Vidor 1986) จึงให้ข้อเสนอว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบการยืมคืนวารสารให้สอดคล้องกับภาวะการเรียนและความต้องการของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากแนวโน้มปัจจุบัน นักศึกษาระดับปริญญาโทจะเรียนภาคค่ำมากขึ้น นอกจากนี้จากการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาปี ค.ศ. 1977 นั้น นิยมใช้วารสารร้อยละ 46.2 และนักศึกษาปี ค.ศ. 1983 นั้น ใช้วารสารถึงร้อยละ 69 ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มว่า จะมีการใช้วารสารมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปจากเดิม เมื่อถามถึงรายการวารสารที่นักศึกษาใช้ พบว่า รายการที่ใช้บ่อยที่สุดได้แก่ Business Week, Forbes, Fortune, Harvard Business Review และ Barron's รายการอื่น ๆ ที่นักศึกษารองลงไปได้แก่ Advertising Age, Time, Valuelines, และ Wall Street Transcript ในจำนวนรายการวารสารดังกล่าว วารสารที่นักศึกษาหลักสูตร MBA ปี ค.ศ. 1977 นิยมใช้คือ Harvard Business Review วารสารที่นักศึกษาปี ค.ศ. 1983 นิยมใช้คือ Business Week ขณะที่นักศึกษาหลักสูตร EMBA นิยมใช้วารสาร Fortune และ Forbes มากที่สุด

2) การใช้วารสารธุรกิจเมื่อออกมาประกอบวิชาชีพแล้ว จากการวิจัยพบว่านักศึกษาปี ค.ศ. 1977 นิยมไปใช้วารสารจากห้องสมุดประชาชนมากกว่านักศึกษาปี ค.ศ. 1983 นอกจากนี้ใช้จากห้องสมุดประจำบริษัท และใช้บริการฐานข้อมูลระบบออนไลน์ (On-line) วารสารที่ใช้พบว่ารายการที่ใช้บ่อยที่สุดได้แก่ Magazine of Wall Street Journal, Business Week และ Forbes วารสารที่ใช้ในอันดับรองลงไปได้แก่ Harvard Business Review, Fortune จากจำนวนวารสารที่มีการใช้มากนี้ เมื่อถามถึงความนิยมใช้ พบว่ามีรายเดียวที่จัดได้ว่าเป็นที่นิยมใช้มากที่สุด คือ Magazine of Wall Street Journal ส่วนวารสารที่เป็นที่นิยมใช้รองลงไป แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักศึกษาปี ค.ศ. 1977 นิยมใช้วารสาร Fortune, Forbes, Management Accounting, Institutional Investor ในขณะที่นักศึกษาปี ค.ศ. 1983 นิยมใช้วารสาร Business Week, Harvard Business Review, Time, Money, Journal of Accountancy และ Advertising Age